

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un col·legi d'advocats sobre l'adequació a dret de donar publicitat als expedients i resolucions sancionadores dels advocats

Es presenta davant l'Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un col·legi d'advocats en el que es demana que l'Agència emeti un dictamen per valorar l'adequació a dret de donar publicitat als expedients i resolucions sancionadores dels advocats.

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra documentació, i vist l'Informe de l'Assessoria Jurídica s'emeta el Dictamen següent:

I

(...)

II

D'acord amb l'article 3.a) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD) constitueix dada de caràcter personal tota informació sobre persones físiques identificades o identificables. D'acord amb aquesta definició cap dubte pot generar la qualificació com a dada personal de la informació relativa a les infraccions comeses i les sancions imposades als advocats per part dels col·legis professionals, en exercici de les funcions que tenen atribuïdes.

En conseqüència, a l'hora d'analitzar la qüestió plantejada, caldrà tenir en compte els principis i garanties de la legislació de protecció de dades, especialment en relació amb la comunicació de dades.

La normativa de protecció de dades defineix la cessió o comunicació com "tota revelació de dades realitzada a una persona diferent de l'interessat" (art. 3.i) de la LOPD). Per tant, la publicació o la posada en coneixement de terceres persones de les informacions relatives als expedients sancionadors tramitats pel col·legi als seus col·legiats, requerirà donar compliment al règim de comunicació de dades previst a la LOPD.

En concret, l'article 11 LOPD preveu que només es pot procedir a la comunicació de dades de caràcter personal per a fins directament relacionats amb les funcions legítimes del cedent i el cessionari i amb el previ consentiment de la persona interessada.

El consentiment no serà necessari però, si concorre alguna de les circumstàncies previstes a l'apartat 2 del mateix article 11 o a altres articles de la mateixa llei, com ara l'article 21.

En concret l'article 11.2 estableix que no serà necessari el consentiment:

a) Cuando la cesión está autorizada en una Ley.

b) Cuando se trate de datos recogidos de fuentes accesibles al público.

c) Cuando el tratamiento responda a la libre y legítima aceptación de una relación jurídica cuyo desarrollo, cumplimiento y control implique necesariamente la conexión de dicho tratamiento con ficheros de terceros. En este caso la comunicación sólo será legítima en cuanto se limite a la finalidad que la justifique.

d) Cuando la comunicación que deba efectuarse tenga por destinatario al Defensor del Pueblo, el Ministerio Fiscal o los Jueces o Tribunales o el Tribunal de Cuentas, en el ejercicio de las funciones que tiene atribuidas. Tampoco será preciso el consentimiento cuando la comunicación tenga como destinatario a instituciones autonómicas con funciones análogas al Defensor del Pueblo o al Tribunal de Cuentas.

e) Cuando la cesión se produzca entre Administraciones Públicas y tenga por objeto el tratamiento posterior de los datos con fines históricos, estadísticos o científicos.

f) Cuando la cesión de datos de carácter personal relativos a la salud sea necesaria para solucionar una urgencia que requiera acceder a un fichero o para realizar los estudios epidemiológicos en los términos establecidos en la legislación sobre sanidad estatal o autonómica.”

Per la seva banda, l'article 21 de la mateixa LOPD també admet la comunicació de dades de caràcter personal entre administracions públiques quan, a banda del supòsit previst a l'article 11.2.e), tingui per objecte l'exercici de competències que no siguin diferents o que versin sobre matèries que no siguin diferents (art. 21.1) o quan es tracti de dades que una administració obté amb destí a una altra (art. 21.2).

Davant la manca de consentiment de la persona afectada per a dur a terme la comunicació, caldrà veure doncs si la comunicació de dades a què es refereix la consulta troba cabuda en alguna d'aquestes excepcions.

Algunes lleis sectorials preveuen la publicació de determinades sancions, a vegades de forma indissolublement lligada a determinades sancions especialment greus o que per la seva naturalesa requereixen publicitat, i d'altres com a sanció accessòria que pot acordar l'òrgan competent. Ara bé en aquells casos en què la publicació de les sancions administratives no trobi cobertura en alguna norma amb rang de llei, ens trobaríem en realitat amb una sanció addicional, la de la publicitat de la sanció, no prevista per l'ordenament jurídic.

III

Centrant-nos en el cas que ens ocupa, d'entrada, no sembla que hagi d'oferir majors problemes l'admissibilitat de la comunicació de les dades a què es refereix la consulta quan qui les sol·licita sigui un òrgan judicial o el Ministeri Fiscal, a tenor del que disposa l'article 11.2.d) de la LOPD transcrit.

Al marge però d'aquest supòsit, haurem d'anar a veure, en primer lloc, si existeix alguna norma amb rang de llei que autoritzi la cessió o comunicació per a la resta de casos.

D'acord amb l'article 15.3 i 39.c) de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals, l'exercici de la funció disciplinària és una funció pública dels col·legis professionals. L'exercici d'aquesta funció pot comportar tant l'aplicació del règim sancionador establert a la pròpia llei per a les professions titulades (Títol III) com el règim disciplinari per incompliment dels deures col·legials, d'acord amb el que s'estableixi en els respectius estatuts (art. 48).

Doncs bé, en cap de les previsions de la llei es preveu la publicitat de les sancions que s'acabi imposant. Igualment, en la concreció que realitzen els estatuts col·legials, publicats al DOGC núm. 5346, de 25.03.09, en virtut de la remissió continguda a l'article 48.2 de la Llei (en vigor a partir del dia 14 d'abril de 2009), tampoc es preveu expressament la publicitat de les sancions. En aquest sentit, fer notar que si bé tan l'article 21 com el 48.4 de la llei preveuen la sanció d'amonestació, no s'indica en cap moment que es tracti d'amonestació pública. És més, els estatuts col·legials, en concretar la sanció prevista a l'article 48.4 no estableix que l'amonestació hagi de ser pública sinó només "amonestació per escrit" (art. 114.3.b) i 114.4 dels estatuts).

Similars consideracions poden ser formulades respecte l'article 72 de la Normativa de l'Advocacia Catalana, publicada al DOGC 5354, de 06.04.09, que entrarà en vigor el proper dia 27 d'abril.

D'altra banda, els estatuts del Col·legi estableixen a l'article 119 que dels acords dels òrgans col·legials que siguin d'interès general es publicarà un extracte a les publicacions del Col·legi, el tauler d'anuncis i la pàgina web oficial sens perjudici de la publicació al DOGC, si escau. No sembla que els acords en què s'imposi una sanció puguin encabir-se dins d'aquests acords "d'interès general", especialment si tenim en compte les limitacions que la normativa de procediment administratiu estableix per accedir als expedients sancionadors per part de terceres persones, ni tampoc si ens atenim al que disposa la recentment publicada Normativa de l'Advocacia Catalana, a la qual s'han d'adaptar els estatuts de tots els col·legis d'advocats catalans en el termini de 6 mesos des de la seva entrada en vigor (Disposició Addicional Primera).

En concret, l'article 99 de la Normativa de l'Advocacia Catalana, a l'article 99, titulat "Publicitat i efectes de les sancions disciplinàries" estableix:

"1. Les sancions disciplinàries que impliquin inhabilitació professional tindran efecte en l'àmbit de tots els col·legis d'advocats de l'Estat espanyol, i amb aquesta finalitat hauran de ser comunicades al Consell General de l'Advocacia per què en doni trasllat als altres col·legis i als òrgans judicials.

2. Es garanteix la publicitat de les sancions en els termes que la legislació d'aplicació preveu."

És obvi doncs que aquest article només preveu la comunicació de les sancions (no dels expedients, ni tan sols de les resolucions o acords) al Consell General de l'Advocacia, perquè en doni trasllat als altres col·legis i als òrgans judicials. Aquesta comunicació trobaria cobertura en la llei, per una banda en l'esmentat article 11.2.d) de la LOPD pel que fa als òrgans judicials, i també en l'article 21 de la LOPD en la mesura que la comunicació a la resta de Col·legis o Consells de Col·legis es duu a terme per a l'exercici de la mateixa competència pública, això és, el control de l'exercici de la professió.

Pel que fa a la remissió de l'apartat segon de l'article 99 de la Normativa de l'Advocacia Catalana a "*la publicitat de les sancions en els termes que la legislació d'aplicació preveu*", ja hem vist que cal entendre-la feta a una norma amb rang de llei i que la llei 7/2006 no preveu la publicitat de les sancions. Per això, i en atenció a la naturalesa pública de la potestat disciplinària atribuïda al Col·legi professional resultarà d'aplicació el règim general de publicació dels actes i d'accés d'arxius i registres establert a la llei 30/1992, de 26 de novembre, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJPAC) i les normes que la despleguen.

Aquesta normativa tampoc preveu en cap moment la publicació de les sancions imposades. I si bé és cert que l'article 37.3 preveu la possibilitat que els ciutadans que acreditin un interès legítim i directe puguin accedir a expedients administratius que continguin documents nominatius que ja estiguin conclusos, el mateix article exclou expressament que aquest accés pugui produir-se respecte els expedients de caràcter sancionador o disciplinari. Previsió aquesta que s'ha de tenir en compte, juntament amb el règim abans exposat, a l'hora d'interpretar la previsió continguda a l'article 119 dels estatuts col·legials.

Respecte el caràcter restrictiu de la possibilitat de tractament de les dades relatives a infraccions penals o administratives, afegir també que l'article 7.5 de la LOPD estableix que les dades de caràcter personal relatives a la comissió d'infraccions penals o administratives només podran ser incloses en els fitxers de les administracions públiques competents en els supòsits previstos a les respectives normes reguladores.

IV

Ara bé, dit això hem d'afegir que, malgrat el que s'acaba d'exposar, atesa la naturalesa d'alguna de les sancions previstes i les funcions que té atribuïdes el Col·legi professional, cal fer algunes consideracions addicionals.

La consulta plantejada es refereix a la publicitat dels expedients i les resolucions. Concretada així la consulta quedaria resposta amb les consideracions precedents, referides a la possibilitat d'accés als expedients i les resolucions. No obstant això, cal afegir que atesa la naturalesa d'alguna de les sancions previstes, com ara la inhabilitació (arts. 21.1.a) i 21.2.a) de la Llei), o l'expulsió (art. 48.4 de la Llei en relació amb el 114.2.b) dels estatuts col·legials), la seva execució exigeix un coneixement per part de tots els ciutadans de la situació que es deriva de l'execució de la sanció.

En aquest sentit, cal recordar que d'acord amb l'article 11.2.b) de la LOPD existeix habilitació legal per a la comunicació de dades sense necessitat el consentiment quan aquestes estiguin incloses en fonts accessibles al públic. D'acord amb l'article 3.j de la LOPD i 7.c) del Reglament de desplegament de la LOPD (RLOPD), aprovat pel R. Decret 1720/2007, de 20 de desembre, tenen la consideració de fonts accessibles al públic, entre d'altres, les llistes de persones pertanyents a grups professionals que continguin únicament les dades de nom, títol, professió, activitat, grau acadèmic, adreça professional i la indicació de la seva pertinença al grup. En el cas dels col·legis professionals, afegeix l'article 7.c) del RLOPD, es pot indicar com a dades de pertinença al grup, el número de col·legiat, la data d'incorporació i la situació d'exercici professional.

D'acord amb aquest plantejament els col·legis d'advocats poden no només fer pública una llista dels professionals, sinó també respondre les consultes individualitzades sobre si un determinat advocat forma part d'aquesta llista o no.

Doncs bé, quan un advocat hagi estat expulsat o inhabilitat, l'execució de la sanció haurà de comportar inevitablement que aquesta circumstància quedi reflectida en l'esmentada llista de professionals mitjançant la seva exclusió temporal o definitiva, en la mesura que els professionals afectats per aquestes sancions no estan habilitats per a l'exercici de la professió mentre durin els seus efectes.

De fet, aquesta exclusió no només no resulta contrària a la LOPD sinó que ve exigida pel propi principi de qualitat de les dades (art. 4.3 LOPD), que exigeix que les dades personals siguin exactes i posades al dia de manera que responguin a la situació actual de la persona afectada.

Ara bé, a manca d'habilitació legal expressa, no sembla adequat informar sobre la sanció imposada, sinó exclusivament reflectir la imposició de la sanció mitjançant l'exclusió del llistat de professionals. Amb aquesta solució s'aconsegueix que l'execució de la sanció pugui desplegar els seus efectes permetent al col·legi el control de l'exercici de la professió, alhora que es respecta el dret fonamental de les persones a que les seves dades de caràcter personal només siguin difoses sense el seu consentiment en els casos legalment previstos.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada en relació amb l'adequació a dret de donar publicitat als expedients i resolucions sancionadores dels advocats, es fan les següents,

Conclusions

Amb caràcter general la difusió d'informació relativa a la comissió d'infraccions administratives i a la imposició de sancions requereix el consentiment de la persona afectada o una habilitació en una norma en rang de llei.

L'ordenament vigent dóna cobertura per a la comunicació de les sancions imposades pel Col·legi quan aquesta informació sigui requerida per un òrgan judicial o el Ministeri Fiscal, com també per comunicar als consells de col·legis d'advocats i la resta de col·legis d'advocats de l'Estat les sancions executives que impliquin inhabilitació o separació.

En la resta de supòsits no existeix habilitació legal que permeti donar publicitat als expedients o les resolucions sancionadores, ni per a la publicació de les sancions imposades, sens perjudici que quan s'hagi imposat una sanció d'inhabilitació o de separació aquesta circumstància ha de donar lloc a l'exclusió de l'advocat afectat de la llista de professionals del Col·legi, mentre durin els efectes de la sanció.